

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Trieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tace'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 14.

Brasiovu 1 Martiu 17 Februaru

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 1- Martiu 1871.

„Dela Marte principiulu“, er6 credinti'a protoparintiloru nostri, candu ne straplantara c6 colonia romana aici, si cu acea credintia devenisera domnitorii lumii intru t6te. „Qui bene pugnarat, romanam noverat artem“, cine se lupt6 bine, cunoscea artea romana: er6 basea si fundamentulu, leganulu, pre care se superedific6 imperiulu romanu la inceputulu lui, dice strabunulu Ovidiu. „Mittere, qui poterat pila disertus erat“, cine sciea arunca sagetile er6 elocinte. Eca midiuocu celu mai potinte de a prospera er6 credinti'a in Dieulu armeloru, in Marte, er6 dedarea din copilaria a manua arm'a, care e mai potinte decatu t6te. D6ca ne vomu reint6rce toti la acestu cultu alu armeloru, la idolulu gentile alu strabuniloru: atunci si numai atunci vomu pot6 da dovedi, ca suntemu nepotii strabuniloru: atunci ne vomu face demni de numele celu portamu; atunci ne vomu sci apera vetrele strabune de 6rce dusmani ai patriei. Repetimu d6ra inainte de t6te a indemna pe romani, c6 micu si mare se se escercite in arme cu t6ta resolutiunea, *departe*, c6 vreunu june se dos6sca dela datori'a ac6sta n6tionale si patriotica catra statu, c6 ce astadi t6te statele si natiunile introducu armarea generale s6u militiele, c6 o necesitate a escistintiei, a ap6rarii si a prosperarei viitorului loru. Pacea numai cu arma se castiga, dicteriulu: De vre'i pacea gatescete de belu, e parol'a in t6te statele.

Franci'a er6 desbracata de poterea armata regulata, d6r' indatate fac6 sacrificia pe altariulu lui Marte, poterea armei totu ei castiga stima si respectu chiaru si la dusmanulu iavingatoriu; ma Franci'a se afla astadi in victoria morale, cu t6te, ca materialmente e garbovita sub sarcin'a sacrificiiloru. Franci'a e recunoscuta c6 republica de t6te statele afara de Greci'a, si salvandu libertatea celalalte inca i se voru repara cu timpu. — Garibaldi parasindu Marsili'a, dise intr'unu discursu publicu: „Orcaru ar' fi nefericirile actuali ale Franciei, ea remane in piti6re si va recastica marirea sa. Republic'a singura este posibilu, ea singura este capabile a redica tier'a moralicesce si materialicesce.“ Castigundu recun6scerea libertatii republicane Franci'a a triumfatu d6r' prin arma. —

Gvernulu republicanu din Bordeaux inca inform6, ca republic'a e recunoscuta de t6te statele si ac6sta e victoria pentru Franci'a si pentru libertate. Presied. adunarei din Bordeaux Grevy e o garantia a republicei democratice si Thiers c6 presiedinte singuru si a descoperitu convincerea pela cabinete, ca in Franci'a numai republic'a e posibilu. Eca invinsii prin botezulu sangelui -si castigara garanti'a libertatii, care li o va recun6sce si Prusi'a.

— Una telegrama a imp. Wilhelm din Versailles 26 Febr. n6ptea catra regin'a rep6rta, ca preliminariile pazei suntu subscribe, numai se se prim6sca de adunarea nationale dela Bordeaux. Care pot6 ca cu greu se va invoii cu cederea Elsatiei cu Belfort cu totu si cu Lotaringi'a pana la Thionville fara Metiu, care inse se se faca tabula rasa si apoi 3 miliarde franci desdaunare resbelica. D6ca Franci'a va av6 in peto aliantie secure, nu va primi

ciungirea teritoriulu seu, d6r' singura pot6 se va indupleca cu t6ta oposititiunea numer6sei stange. Asteptamu si noi cu nerabdare rezultatulu. —

La conferinti'a din Londonu a tramisu republic'a Franciei reprezentantu pe Baude, dupa sciri din Londonu 22 Febr. Angli'a -si inmultiesce armat'a pe uscatu la 200 mii fetiori, unu evenimentu acesta raru in istori'a armatei ei, pot6, ca are de cugetu a ajuta Franciei, c6 se o imputer6sca pentru politic'a orientelui, cam tardiu, d6r' ceva diace sub perdea. Din Americ'a sosi catime mare de armaria in Franci'a. —

Trochu audiendu de resolutiunea prusianiloru de a intra in Parisu emise una epistola protestandu si dicundu: ca dupa conventiune, care numai f6mea o pot6 dicta, dusmanulu se respecte on6rea resbelulu din Parisu si se ap6tietze doliulu p6porime. Dusmanulu cu sil'a n'a potutu ajunge la nemica. Protesta in contra intrarei in Parisu, c6 in contra unui actu violentu, si crede, ca cetatea va trebui se inchida portile si se sil6sca pe germani ale deschide cu tunurile. Scris6ri'a a iritatu f6rte capitalea. —

— C. Andr6ssy despre orientu. Insied. camerei deput. din 20 Febr. raspunde c. Andr6ssy la interpelarea de deunadi a lui Stratimirovics despre politic'a Austro-Ungari'a facia cu orientulu, dicundu, ca e imputeritu a dechiara in numele min. de esterne, ca cu not'a diplomatica (tramisa la statele dunarene), n'a avutu intentiune a se departa de tractatele din 1856, ci din contra a vrutu a accentu6 importanti'a ce o pune monarchi'a in acele tractate, prin cari pusetiunea de dreptu de statu si drepturile „principatoru dunarene“ suntu garantate; prin urmare, ca ingrigiarile de amestec in cauzele interne ale principatoru suntu neintemeiate. La intrebarea, d6ca facia cu orientulu Austro-Ungari'a va tien6 neutralitatea c6 facia cu occidentulu, raspunde, observandu, ca unu respunsu precisu despre pusetiunea ce cugeta a lua nu se pot6 pretende dela unu regimu, decatu intrunu casu determinatu, apoi nu i se pot6 cere, c6 altfelu se-si lege manele. D. deput. trebuie se se multiam6sca cu dechiararea, ca amu lu6 pusetiunea aceea, care convine mai bine intoreseloru monarchiei. Aplicarea principiulu neintreventiunei in orientu are limite si conditiuni: „Neintreventiunea altora.“ — In acestu respunsu se vedu c6 in oglinda si intentiunile. —

Program'a noului ministeriu austriacu, cu care se present6 inaintea senat. imperialu, in 20 Febr., cuprinde in simburele seu aceste: „Restatorirea pazei interne de toti dorite e inaltulu scopu, care ni la desemnatu imperatulu, nici o incordare, nici unu sacrificiu nu ne va fi prea mare, pentru a ajunge acestu scopu; pentruca aici diace garanti'a cea mai secure a intregi n6stre vieti constitutionali, conditiunea fundamentale a prosperarei publice si a continui ei desvoltari nu pe cali laturali, ci pe calea dr6pta a constitutiunei, pe care amu juratu, vomu nisui la ac6sta tianta. Noi nu potemu si nici ca vomu parasi terenulu, pe care insasi Mai. Sa ni l'a desemnatu de nou in preanalta scris6ria de mana indreptata catra mine in 4 Febr. Din contra vomu fi pre gata a conluera la modificarea constitutionale a institutiuniloru acelora, cari marginescu autonomi'a singuriteloru (tieri) in gradu mai mare, decatu ceru interesele totului (aici aplaudara polonii).

Ma vomu lu6 singuri initiativ'a la ac6sta in d6ue directiuni prin propositiuni indreptate senat. imperialu si adica in privinti'a legislativa si administrativa. In cea d'antaia credemu, ca in locu de a mai margini competinti'a data senatulu prin §11 alu legei fundamentale, va fi cu multu mai potrivitu, a da dieteloru si in cauzele acele, care suntu rezervate senatulu, una iniciativa, care le face posibilu, a-si aduce la **deplina val6re** insusitatile si necesitatile speciali ale tieriloru loru, din contra senatulu ei pastr6za dreptulu a escamina, d6ca acele legi se potu uni cu interesele totulu, si a decide asupra (— —); in privinti'a administrativa avemu de cugetu a da senatulu propositiuni, care au de scopu o formare mai anton6ma a organismulu administrativu, una impartasire mai larga a poporime la acela, delaturandu totuodata multu daunati6s'a administratiune dupla a organeloru de statu de o parte si a organeloru auton6me de alta.

Credemu, ca in modulu acesta deodata se va da deosebiteloru nationalitati unu nou didu aparatioru, care le face secure de orce impetire.“

Se tiene de principiulu, ca orce lege se pot6 modifica, inse pana candu e lege trebuie se se observeze. Intre alte apoi mai dice; „Dv6stra nu ne veti rabi imbucur6tori'a sperantia, cumca sub potentele scutu alu imperatulu si domnitoriu nostru vomu ajunge la scopulu doritu, d6ca ne va succede a castiga activit6tei n6stre increderea si conluerarea inaltei case. Mai apromite progrese in t6te ramurile, institutiuni liberale, d6r' si asprime in observarea legiloru.“

Ac6sta programa are unu cadru atatu de latu si generalu catu se pota incapea in elu si intr6ga monarchi'a. — Germani dicu, ca reactiunea potinte strapare din totu programulu, er' in cercurile mai inaltu politice maghiare patrunse mirosulu de o asemenea planta si pentru Ungari'a, fara c6 se se mai pota premeni arbitragiale pana in ultragiulu ignorarei si alu destrugerei nationalitatiloru. Ar' fi prin urmare apr6pe se rein6pa istoriele camarilice si nevoile dulcelui visu pre pre incordatu si resfaciatu. — —

Brasiovu 26 Febr. Eri casin'a maghiara de aici midiuocu celebrarea unui parastasu de on6re pentru repausatulu celebrulu loru barbatu si ministru br. Iosifu E6tv6s in beseric'a rom. cat. Una multime de cultori ai barbatulu de litere si siefu alu academiului loru, auctore la mai multe opuri scrise in fav6rea natiunei sale, din t6te branchele, corporatiunile si confesiunile, tenerimea gimnasiala rom. cat. cu corpulu profesoralu in frunte si flamar'a imbracata in doliu, luara parte la acestu cultu stralucitu, care se estinse preste t6ta Ungari'a, unde lu ador6 ai sei c6 pre unu regeneratulu alu instructiunei publice cu flai tieren'a usi6ra si memori'a eterna. —

In Rosnovu intre finanti si contrabandistii de tabacu se intemplara toema lupte si omoruri. Unu romanu cadid mortu, alti doi raniti. De ce nu abdicu 6meni de aceia de prevaricatiuni in contra legiloru? De ce nu se ocupa de alte ramuri de castigu licitu? Sc6l'a, sc6l'a si amv6nele! Le negligesce si regimulu pentru pop6rele nemaghiare, si vin'a t6ta diace in ignorantia. —

Domnule Redactoru!

Binevoiti, ve rogu, a publicá in stimabilulu dvóstra diuariu urmatoriulu:

ANUNCIU.

Semestrulu alu doile alu cursului pedagogicu extraordinariu de unu anu, deschisu la preparandi'a de statu din Dev'a, se va incepe la 20 Martiu a. c. stil. nou. Acést'a se aduce la cunoscintia publica cu acea observare, ca in cursulu amintitu se voru primí si cu inceputulu semestrului alu doile toti acei tineri, cari posedu calificatiunea prescisa, a-nume cari au implenit anulu alu 20-le alu etatei, au absolvitu cu succesu bunu gimnasialu inferioru, si in timpulu semestrului espiratu au practisatu la o scóla publica. Dintre cei primiti 14 se voru provedé pe spelele statului cu viptu si cu bani de cortelu (4 fl. pe luna), ér' alti 30 cu unu stipendiu mai micu. Candidatiloru romani li se voru propune tóte obiectele de invetiamentu in limb'a loru materna.

Dev'a la 20 Febr. 1871.

Franciscu Koos m/p,
directoriu.

Sera poenitentia in fundo. Se ne desamagimu odata, ca timpulu e supremu.

Asia. Se asteptá si dupa publicarea prima, limb'a romana la tóte studiale, inse limb'a propunerei maghiara, vedeti, ca a departatu dela institutu tóta simpathi'a. Cine pórtá vina? — Capacinosii de a maghiarisa.

Domniloru si reu-svatosi si unilaterali! Romanulu nu se duce se invetié la scóle reformate, nici la institute, unde se afla directoru reformatu. Nu credemu, ca veti avé nici in Dev'a imbuldiale de romani. De ce dér' nu ajutati cu banii cei versati pentru sustinerea de asemeni preparandie, cá romanii se-si póta infintia ei de sine si perfectiunea macaru unu singuru institutu pedagogicu, ca acela n'ar remané golu chiaru de i ar' si lipsi intertentiunea. Pana candu déra veti nivela tóte institutiunile nationali cu tendintie de a maghiarisa, reactiunea ve va cresce preste capu. — Romanii avea o singura preparandia buna, mai buna decatu tóte cate le aveti acum dvóstra, pe cea dela Naseudu, si pentru ce o ati desfiintiatu prin adeptii dvóstre, ca-ce eu cá martoru oculatu vediui cu ochii, ca concursulu la ea érá indesuitu si progresulu intre- cea pe celu, ce in midiulociti dvóstra, in mesura neasemenata. Nu scimu, ce a substituitu si diecesea gherlana acelu institutu, ca nu mai esi la publicitate nemica, déca si cum procedu cu suplinirea lui. Asteptamu referatu. Dér' atata e evidentu, cá in palma, ca cu desfiintiarea preparandieloru romane dela Naseudu si Marmati'a a'ti facutu unu actu, pe care romanii lu privescu de actu de dusmania si de incordari de maghiarisare. Erá mai usioru, mai cu scopu a pretende numai reformarea acoloru preparandie, dupa pretensiunile uniformitatei, in organizatiunea interna, afara de sil'a de a invetia studiale in limb'a maghiara; ca-ce cei, cari sciu limbe straine, incatu se póta cu folosu invetia in ele, nu se aplica la docentur'a de pe sate, domniloru, éca asia, si scopulu institutiunei s'ar fi promoveatu, poporulu s'ar fi desamagitu, ca regimulu maghiaru nu i viresce sil'a limbei si in vetrele plugariloru; dér' acum cine i mai póte convince despre intentiuni, relacsate, cari se se póta lipi de elu? — Nemica, domniloru, decatu, déca veti ajuta dupa dreptulu pretensiunei, cá se li se reinfintieze preparandiele loru romane, perfectionate dupa programulu legi, ca-ce, fiti securi, ca romanulu are si tendintie si interese egale totu atatu de patriotice cá si maghiarulu, istori'a e dovada, dér', dieu, acésta inca se o sciti, ca cu tóte finetiele centralisatórie, pe romanu nu lu veti maghiarisa catu va fi lumea, pentruca fermeculu urbei eterne **Rom'a** si glori'a civilizatií ginteí latine din Europ'a nu potu afla ecuivalentu in sonor'a sumetia adolescenta a maniei de desnacionalisare. — Perfecta egalitate intru tóte; atunci se vedeti, ca castigulu statului si alu natiunei maghiare va fi centuplu si in bun'a si in simpathic'a educatiune a generatiuniloru. —

CONSEMNAREA

acoloru onor. domni, cari au binevoitu a luá parte si a contribuí la balulu datu de catra Reuniunea filiale a femeiloru romane din Blasiu in folosulu fondului Reuniunei femeiloru romane:

(Capetu.)

DD.: Ioane Chirila canonicu 1 fl., Iosifu Stragianu 1 fl., Hermann János et familia 4 fl., Aga-

ston Mozsos protopopu reformatu 2 fl., Petru Grama et familia 2 fl., Georgiu Pop'a et familia 2 fl., Schuller parochu evang. 3 fl., Dr. Ioane Ratiu prof. gim. 1 fl., Ioane Germanu prof. gim. 1 fl., N. Hermann 1 fl., Petru Suciú et familia 2 fl., Georgiu Muneanu prof. 1 fl., Petru Solomonu prof. 1 fl., Basiliu Ratiu prof. 1 fl., Nicolau Ionasiu prof. 1 fl., Nagy Daniel et familia 2 fl., Alecsandru Bugneriu et familia 2 fl., Beniaminu Popu prof. 2 fl., Bresztovszky 2 fl., Karl Schiessl apotecariu 2 fl., Avissalonu Siarlea et familia 2 fl., Elen'a Neagoe 1 fl., Georgiu Gram'a et familia 2 fl., Demetriu Gram'a et familia 2 fl., Schiller János et familia 2 fl., Ioane Raicu 2 fl., Székely Zsigmondu 1 fl., Iosifu Raicu 2 fl., Margineanu Iuonu 1 fl., Ioane Margineanu teologu absol. 1 fl., Franciscu Giulanu capelanu 1 fl., Demetriu Campeanu et familia 2 fl., Simon Mendl 2 fl., Karl Benedek 2 fl., Hiroch 2 fl., Ladislau Popu maiestru de posta 2 fl., Nicolau Solomonu prof. 2 fl., Vasiliu Fagarasi 1 fl., Daniel István 3 fl., Pongráz Gergély 2 fl., Paulu Mariu prof. 2 fl., Daniel Ödön 1 fl., Petru Toganu 2 fl., Arteni Lupanu 2 fl., Georgiu Bucsia prof. 1 fl., Alecsandru Ternaveanu can. metr. 1 fl., Nicolau Popescu prof. 1 fl., Ladislau Popu 1 fl., Nicolau Rusanu 2 fl., Ioane Fratila 1 fl., Ioane Furnea 1 fl., Stefanu Popu prof. 2 fl., An'a Siofanu 2 fl., Alecsandru M. Micu prof. gim. 1 fl., Ioane M. Moldovanu prof. gim. 1 fl., Ladislau Popu et familia 2 fl., Horváth István 1 fl., Diamant Stein 2 fl., Filipu Moscoviciu 2 fl., Adalbert Varga 1 fl., Andomel 1 fl., B. Bruchu 1 fl., Engfuchmann 1 fl., Dr. Iacobu Brandusianu 1 fl., Ioane Tipografu 1 fl., Alimpiu Blasianu protop. 1 fl., Dr. Victor Mihali secr. metr. 1 fl., Vasiliu Puianu et familia 2 fl., Isidoru Albini deregat. metr. 1 fl., Basiliu Vancea economu metr. 1 fl., Kalapács plebanu r. cat. 1 fl., Ioane Pamfiliu can. 1 fl., Gregoriu Elekesiu protop. 1 fl., Georgiu Totoianu 2 fl. Sum'a totala a perceptiunei: 266 fl.

Din sum'a acesta subtragunduse spelele facute cu arangiarea, dupa cum aréta documentele respective in sum'a de 39 fl. 95 cr., remane venitu curatu 226 fl. 5 cr.

Blasiu in 22 Ian. 1871.

An'a Dulogu nasc. Fekete,
pres. balului.

Alimpiu Blasianu m/p.

Dupa inchierea protocolului s'au mai primitu dela d. parochu alu Monaradei N. Medesianu 2 fl., dela d. jude opidanu M. Tipografu 1 fl. Sum'a venitului curatu 229 fl. 5 cr. — Idem.

Dela diet'a Ungariei.

Din sied. camerei deputatiloru tienuta in 16 totu sub presidiulu presied. Somssih referamu, ca, dupa une amenunte de interesu particulariu se continuá desbaterea bugetaria, despre recerintiele curtii de contabilitate, séu de ratiocinia fipsate cu 200.000 fl., dér' pentru care institutu nou comisiunea recomandá numai 150.000 fl., care in fine se si primesce.

Acum vine bugetulu ministeriului de **culte** si **instructinne publica** la desbatere generale. Ordinariu preliminaru e: 2,888.540 fl mai multu decatu anu cu 287.908 fl. Acoperirea din venitele séu resursele proprie suntu numai 297 mii 560 fl.

Iuliu Schwarz critica proiectele de lege ale ministeriului de institutiune, dicundu, ca atatu institutele inalte catu si cele media suntu defectuóse, sute si sute comune maghiare se mai afla fara scóla (de cele romane nu pasa nimenui in dieta?!), dér' si unde se afla instructiunea e forte miserabila, cum reconoscu chiaru si min. repausatu. Preparandiele stau forte reu. Consiliarii scolari nu facu nemica. Statulu e detoriu a redica si scóle confesionale si se nu se amestece in cauzele confesionale, decatu suprainspectionandu, cá scólele loru inca se progeseze.

In privinti'a instructiunei elementarie e de parere, ca intre statu si intre confesiuni se ecisite concurentia libera, si in acestu intielesu doresce a schimbá paragrafiu respectivi ai legi art. XXXVIII din 1868. In fine provóca pe ministrulu celu nou a calcá in urmele lui Eötvös — incatu pentru principale generale.

Em. Ivanka dice, ca uniunea reala a amendurorulu diumetatiloru monarchiei nu póte fi folosítoria, ca-ci conditiunile de desvoltare a amendurorulu partiloru diferescu forte. Imputa partitei lui Deák, ca nici in afacerile de cultura nu se alatura intentiuniloru liberale ale stangei. In fine speréza, ca in anulu viitoriu nu vomu mai avé a discutá bu-

getu si pentru cultu si pentru instructiune, si ca in fine se va realisá despartirea besericei de statu. Primesce bugetulu dreptu basa pentru desbaterea speciala (aplause).

Aug. Pulszky dice, ca desfacerea statului de beserica e neincungiuratu de lipsa a se ecscutá deodata cu reformele in instructiune.

In siedinti'a din 17 Febr. Al. Kórmendy cere a se taiá influinti'a preotimei asupra instructiunei.

K. P. Szatmáry provóca pe ministrulu celu nou a procede cu energia contra celoru renitenti facia de legea de instructiune pentru poporu. Primesce bugetulu.

K. Tisza dice, ca intre cestiunile mici si mari despre instructiune este o conecsiune nedespartibila. Cestiunea instructiunei poporale sta in strinsa legatura cu cea despre universitate; un'a fara cealalta nu se póte deslegá. Relatiunile statului catra scóla, principiile generale despre libertate in instruire si invetiare, institutiunea despre ecsamenele de primire, confesionalismulu scóleloru, tóte acestea trebuie intr'un'a deslegate, deodata si sistematicu; déca e vorba se creamu o reforma uniforma si nu o carnitura. Se pronuncia pentru libertate in instruire si invetiare, dá statului inspectiunea suprema asupra instregei instructiuni, sprijinesce introducerea ecsamenelor de primire, ca-ci statulu trebuie se se convinga, déca individii, cari se jertfescu unui ramu, posedu pregatirile necesarie; dar' adauge, cumca statulu se n'aiba influinti'a intr'alte privintie. Societatea, confesionalismulu, individulu trebuie se fla liberi in instructiune, se nu intrebe pe nimenea, unde si cum a invetiatu, ci numai ce scie. Relatiunile confesiuniloru, facia cu statulu, continua oratorulu, trebuie regulate odata.

Din acestu punctu de vedere este mare retacire in proiectulu de reforma alu universitatii, carele voiesce a creá trei facultati teologice, pe candu elu ar' trebui se delature si pe cea una, ce ecisista (aplause din stang'a).

O conditiune prealabila a reformelor radicale in instructiune este organizarea relatiuniloru bunuriloru foundationale. In privinti'a acést'a face urmatoriulu proiectu de conclusiune: „Cas'a se indrumeze comisiunile ecisistente in acésta privintia, cá se cerceteze originea si natur'a fondului relegionariu si cea a celui alu universitatii, se incépa numai decatu si se-si continue neintreruptu lucrarea, cá se póta referá casei catu mai curendu.“

Dupa propunerea lui P. Nyáry, proiectulu se primesce cu unanimitate, fara a se mai pune specialu la ordinea dilei.

Em. Henszlmann aréta catu de diverse suntu punctele de manecare la conducerea afaceriloru de instructiune. Cel'a, care conduce afacerile de credintia, nu póte se protegeze sciinti'a in tóte privintiele. Sciinti'a are de scopu certitudinea, credinti'a crederea. Aceeasi persóna nu póte conduce amendoua ramurile fara scaderea unuia séu a celui-alaltu, de aceea propune: „Cas'a se indrumeze pe ministeriu, cá pana ce ministeriulu de culte se va delaturá cu totulu, acél'a se astérna unu proiectu de lege despre desbinarea portfoliului de instructiune de celu alu cultului.“

M. Tancsics face unu proiectu de conclusiune privitoriu la regularea afaceriloru confesionale si celoru ale instructiunei. Motivarea si propunerea lunga cam de 8 cóle, plina de radicalismu, se cite-scu si destépta multa ilaritate. Cas'a decide a nu mai tiparí acésta propunere si motivele ei.

Al. Horváth polemiséza contra lui Iuliu Schwarz, carele cere centralisatiune in instructiune; compatimesce, ca autonomi'a in Ungari'a se ataca pe tóte calile. Ómenii centralisatiunei au catechismulu loru propriu, a caruia punctu principalu este: „Inchinate regimului si astépta dela elu totu.“ Comuna insasi, dice vorbitoariulu, se-si reguleze afacerile de instructiune, ca-ci déca au dreptu 20 pana in 30 de comune a alege pe deputatu, de ce se nu aléga comuna si pe invetiatoriulu si pe inspectorulu scolariu? Asémena centralisatiunea cu retiéna painginului, carea se intinde preste tóta tíera, in care inse numai painginului i merge bine, carele dela centru — Pest'a — impresóra tíer'a si o domnesce. De altmintrea primesce bugetulu.

Sig. Borlea vorbesce mai vertosu contra institutului de inspectori scolari si despre scopulu, la care se atientesce prin acestu institutu.

Ne mai fiindu inserisu altu oratoru, presiedintele dechiara desbaterea generala de incheiata.

Secretariulu de statu Gedeon Tanárky dechiara cu privire la provocarea lui Hoffmann, ca ministeriulu e de convingere, cá proiectele ce se afla la comisiuni inca de pe timpulu lui Eötvös, se se tracteze mai departe. Schiubarile ce le va avé

de facutu, le va face cunoscute comisiunei. In privinti'a proiectelor, cari inca nu suntu predate la comisiuni, ministrulu va dechiará in persóna, déca le primesce séu ba, si incatu doresce a le modificá.

In privinti'a inspectoriloru scolari, dice, ca denumirea acestor'a este un'a dintre cele mai grele afaceri ale regimelui, fiinduca nu afla ómeni capabili. Cei mai multi dintre cei denumiti suntu la loculu lor. Afacerile cultului nu se potu despartí de ale instructiunei, pana candu mai ecsistu scóle confesionale. Ou consideratiune la provocarea lui Borlea dice, ca intre romani n'au aflatu individi apti de inspectori scolari (??). Se plange asupra impedecarei ce tocmai din partea romaniloru anume din a Zarandului se face punerei in lucrare a legiei pentru instructiune. Dice, ca guvernulu tinde a ajutá nationalitatiloru; amintesce, ca in Dev'a a infiintatu preparandia romana. — (Babesiu striga: Nu e romana! Tanárky raspunde: E romana; intre trei docenti, doi suntu romani. — Babesiu striga: Limb'a de instructiune e cea maghiara! —) Cu atata siedinti'a se incheia. —

Siedinti'a din 18 Febr. se deschide la 10 óre. Presiedintele P. Somssich. Protocolulu se autentica; petitiunile intrate se insinua si se aviséza comisiunei petitionarie.

G. Stratimirovics adreséza, ministrului presiedinte urmatóri'a interpelatiune: Considerandu incurcaturile politice din Turci'a, intrebú: are de cugetu ministrulu presied. a-mi raspunde la interpelatiunea adresata acum 2 sept. si candu mi va raspunde?

G. Zlinsky interpeléza pe ministrulu de comunicatiune: déca are cunoscintia, ca dolmele de langa riurile Crisiu de Berettyó se strica de catra locuitori?

Ambele interpelatiuni se voru predá ministriloru concerninti. —

D. Irányi presenta o rugare a 72 de cetateni din Cinci-Beserici, cari ceru cá regimulu dimpreuna cu celelalte poteri neutrale se midiuocésca, cá pacea intre Prusi'a si Franci'a se nu se faca cu conditiuni nedemne pentru cei din urma. Totudeodata adauge, ca si elu a adresatu ministrului presiedinte o interpelare in acelasi intielesu, si se róga a i se dá respunsu.

Petitiunea se predá comisiunei petitionarie. — Trecundu cas'a la ordínea dilei, se incepe desbateréa speciala asupra bugetului ministeriului de cultu si instructiune publica.

Titlulu I: „administratiunea centrala“ e preliminaru cu 261.800 fl. Se votéza numai 259.800 fl. stergunduse adaugerile de lefe si bani de cortelu, cá si in celelalte bugete.

Titlulu II: „administrarea afaceriloru de studie“, e preliminaru cu 265.240 fl.

Comis. finantiaria recomanda:

a) pentru inspectorii districtuali supremi 28.200 fl.

K. P. Szatmáry dice, ca Eötvös a promisú inca de anu delaturarea acestorú inspectori, cari suntu de prisosu, fiinduca cerculu lor de activitate se intinde numai asupra gimnasiiloru catolice de statu.

Secretariulu de statu Tanárky ii tiene inca de lipsa, ca-ci statulu nu se póte pune in comunicatiune directa cu gimnasiile singuraticé, fara cá se inmultiesca personalulu in centru.

P. Hoffmann e in contra inspectoriloru si din caus'a directiunei de activitate a lor, carea este de totu stricatiósa. Déca nu se póte a i delaturá indata, votéza sum'a inca pe unu timpu a numitu, dér' mai bine i ar' placé se i veda delaturati.

Iul. Schwarz imputa lui Hoffmann siováieála, séu votezu pro, séu contra, dér' nu in doi peri. In catu despre inspectori tiene, ca suntu unu malum necesarium, pana ce se voru regulá scólele medie, compatimesce inse, ca aceste posturi mai tóte se afla in manile preotiloru.

La votu rubric'a se primesce de maioritare. —

b) Pentru inspectorii scóleloru poporale comis. finant. propune 226.940 fl.

K. Tisza spune, ca unii din acesti inspectori astfelu se póta, incatu se pare, ca ar' fi tramisi a interita confesiunile.

In comitatulu Bihorului d. e. si-a inceputu inspectorulu activitate a aceea, ca a luatú cu sil'a dela confesiuni proprietati nedisputabile ale confesiuniloru, au impusu scoli simultane tocmai acolo, unde ecsistau scoli si inca scoli bune. Unde s'au aratatu lumea renitenta in contra acestei legi, acolo regimulu s'a retrasu, d. e. in Bud'a vechia; éra unde s'a respectatu legea, acolo a lucratu volnicesce.

La o asemene administratiune nu trebuie se ne miramu, déca scólele simultane nu afla simpatia

la poporu. Votéza sum'a, dér' provóca pe ministrulu a pune capetu acestorú abusuri.

Al. Kőrmendy e in contra procederei inspectoriloru, face unu proiectu de conclusiune, carele se va tiparí si impartí.

Dep. Sig. Borlea se folosesce de ocaziune numai pentru a raspunde la cele aduse eri de dlu secretariu de statu Tanárky, pre care lu combate deplinu. (Discursulu intregu lu vomu publicá.)

G. Várady atrage atentiunea ministrului asupra cartiloru scolarie, in cari se afla lucruri chiaru ridicolóse. Aduce si cateva ecsemple, invinuindu pe inspectori scolari, ca nu referescu ministrului despre aceste scaderi.

Secret. de statu Tanárky dice, ca asemenea carti scólastice ecsistu, inse nu in scólele, cari stau sub influinti'a guvernului.

S. Vucovics dice, ca in scóla nu e destulu a invetiá pre copii numai a scrie si cetí, ci trebuie crescuti in dragoste catra libertate, patria si constitutiune. Inspectorii cu titlurile lor de consiliari nu facu nimicu in acésta privintia, ba inca influentiéza opiniunea politica a bietiloru invetiatori. Propune stergerea titlurilor de consiliariu pentru acesti individi.

Ed. Zsedényi se mira de felulu activitatii acestorú inspectori, dicundu, ca ei nu cauta a redicá acolo, unde nu suntu, ci activitatea lor principalá este a luá scólele din man'a confesiuniloru in multe casuri chiaru scóle bune. Ei mai bine ar' face se caute inainte de tóte a redicá scóle, unde nu ecsistu, apoi dupa delaturarea acestei scaderi se se ocupe cu aceea, ca óre este de lipsa a se redicá scóle comunale acolo, unde nu corespundu cele confesionale (aplause din centru).

La votu se primesce pentru acésta rubrica sum'a recomandata de comisiunea fin. 226.940 fl.

c) Comisiunile ecsaminatórie cu 8100 fl.

T. Vécsey dice, ca e necesariu acestu institutu, dér' cum ecsista elu astadi, nu este corespunditoriu — si din acea causá, ca-ci este octroatíunea dela an. 1850; de aceea face unu proiectu de conclusiune, cá cas'a se insarcineze pe ministrulu resp. a asterne unu proiectu pentru regularea legala a acestei cause.

P. Hoffmann dice, ca organizarea ecsamenelorú stá in strinsa legatura cu planurile de instructiune. Comisiunea pentru instructiune se dispuina in operatulu seu si in acésta privintia. Ecsmenenele de statu trebuie lasate fiacarui institutu pentru sine, ca-ci acésta este unic'a garantia, ca si in academií se mai invetiá ceva. Este in contra propunerei lui Vécsey.

K. Ghiczý tiene, ca e de lipsa, cá ministrulu se se pronuncia in privinti'a propunerei lui Vécsey, si de aceea o sustiene.

D. Horváth lauda academi'a din Kecskemét si votéza pentru propunerea lui Vécsey, care se si primesce.

Titlulu III: „pentru institute“, e preliminaru cu 2091.850 fl.

Gr. Patrúbán face dupa o scurta motivare urmatóriu proiectu de resolutiune: Cas'a se insarcineze pe ministrulu a-si procurá date autentice, ca óre póte-s'ar delaturá cursulu chirurgicu dela universitatea din Pest'a fara periclu pentru starea sanitará a tieriei?

G. Várady intréba, déca si cum s'a ecsecutatú decisulu casei in privinti'a redicarei catedrei de homeopatia la universitatea din Pest'a.

Secretariulu de statu Tanárky aréta, ca acésta catedra in curendu va fi ocupata, ca nu s'a ocupata pana acum este caus'a facultatii, carea fórté tardiu si-a datú parerea ceruta de ministru.

Iul. Schwarz nu afla corespunditoriu a se dá la facultatea filosofica numai diplome de doctoru in filosofia. Mai corespunditoriu ar' fi déca s'ar dá diplome de doctoru dupa grupele sciintiloru, cari se propunu la acea facultate.

Cas'a decide a predá propunerea lui Patrúbán comisiunei pentru instructiune.

Siedinti'a se incheia 13/4 óre. — (Va urmá.)

D. Carolu Craciunu.

(Vedi si Nr. Gazetei 10.)

Diurnalele Romaniei publicandu istoriculu acesta esira in publicu si cu apretiarile venerabilei regeneratori. Anumitu „Trompet'a Carpatiloru“ vorbi asia:

„Cetindu acésta mica brosiura, vedemu indata, ca nu este unu operatu literariu, déra o espunere fórté atragatória atentiunei lectorului, care a pututu audi macaru odata in viéti'a sa naratiuni, candu ingrozitórié candu incantatórie, in privinti'a saline-

loru nóstre, séu a ocnelorú cum se dicea in limbagiulu vechiu.

Ocn'a intr'adeveru érá ceva ingrozitoriu, nu numai cá locu de penitencia pentru criminalii cei mai periculosi societatii, hotaritu prin legi a fi loculu de espitatiunea crimelorú celorú mari; déra inca, pre langa acésta, ocn'a érá ceva ingrozitoriu prin aspectulu lugubru alu ei, prin constructiunea ei cá unu mormentu, in care trebuia se se inchida de viu omulu spre a respirá acolo umiditatea pana a lu patrunde in meduv'a óseloru, si spre a se asficsiá intr'ensulu atatu din lips'a de lumina catu si mai cu séma din lips'a de aeru.

Nu a fostu negresitu acésta scopulu legiutoriu. N'au ganditu legiutoriulu se pedepsésca cu mórtea in torture si in munc'a silnica pre criminalulu nedemnu de societate; ci a avutu de siguru in intentiune a destiná unu locu de penitencia criminalului, obligandulu la munc'a silnica cá se moralizeze si se se faca demnu de a se întórce in societate.

Acestu locu de penitencia inse érá unu adeveratu mormentu, in care viéti'a cata se se curme déca nu deodata, déra in pucinu timpu.

Cá stabilimentu de esplotare in folosulu statului, ocn'a presenta, prin chiaru modulu ei de constructiune primitivu, atatea dificultati, incatu venitu nu putea fi insemnatu in reportu cu bogati'a minelorú pre pamentulu nostru.

Bine s'a ganditu repausatulu Stirbey-Voda, candu s'a adresatu la sciintia cá se remedieze unu reu asia de insemnatu, prin care se se asecure si statului unu venitu mai mare din saline, si condamnatiloru viéti'a; pentru cá se scie, ca si acésta, cá si totu ceea ce se facea intr'unu modu sistematicu alta data, este totu opera a lui Stirbey-Voda; bine a fostu alésa persóna chiamata a remediá reulu, pentru ca recunóscemu cu totiú intr'ens'a activitatea pasionata in acésta ramura a sciintiei.

D. Carolu Karátsoni, venitu in Romani'a la 1852 pre timpu marginitu, a pusú indata la cale transformarea ocnelorú nóstre, indreptarea, pe unde nu se putea operá o transformare, si, incurcatu in lucrarea inceputa, la espirarea terminului de trei ani, pentru care venise cu permisiunea guvernului austriacu, a fostu nevoitu se se renuncie la functiunea ce avea in Austri'a pentru functiunea ce i se incredintiasé aici, cu tóte, ca nu avea perspectiv'a a beneficiá la betranetié aici, cá strainu, de folósele de cari putea beneficiá in Austri'a cá pamenteanu, adica de pensiunea acordata functionariului ce a implinitu in servitiului mai multe termene.

Astadi salinele nóstre, cele mai insemnate, suntu construite intr'unu modu sistematicu, dupa sciintia; si, o recunoscú toti cei ce au visitatu salinele in anii din urma, unu numeru considerabile de lucratori experimentati suntu in activitate la saline, elevi ai dlui Karátsoni, cu cari a si inceputu la venirea sa in tíera regularea salineloru, fara cá statulu se faca veri-unu sacrificiu pentru invetiamentulu si pregatirea lorú.

Astadi se si trage d. Karátsoni dela postulu seu, spre a face locu juniloru romani, cari posedá sciintiele pregatitórié spre a deveni mineri esperimentati, de se voru aplicá cu pasiunea dlui Karátsoni in acésta ramura, la care nime nu se aplicase in tíer'a nóstra pre timpulu, candu s'a chiamatu d. Karátsoni.

Ne credemu deci obligati de propri'a nóstra consciintia a pune in evidentiá meritele ce are la noi acestu zelosu functionariu si titlurile ce si-a dobanditu, prin lucrurile sale si totu deodata prin alipirea sa de pamentulu Romaniei, la stim'a si iubirea natiunei romane.

Incatu pentru noi, ne facemu o deosebita placere a resplati pre d. Karátsoni, si la tragerea sa din servitiu, cu multiamirile de mai multe ori esprimare pentru meritele ce recunóscemu intr'ensulu, urandu totu deodata cá urmasii dlui Karátsoni se urmeze pre aceeasi cale, pre care a urmatu domnealui de a ajunsu la asemeni rezultate frumóse. —

„Adunarea nationala“, „Reforma“ si alte diurnale inca apreciaza activitatea si zelulu d. ingineriu minieriu.

Amu mai auditu din rostulu visitoriloru competenti, ca salinele romane au intratu in paralela cu cele austriace, ma chiaru minerii marturisescu, ca salin'a dela Slanicu judeciu Prahov'a, asia numita Moldo-Romani'a, e modelu capitalu de arte salinaria si croita pe durata de 130 de ani, in adencime de 60 stanjini; dér' apoi, lucru capitalu pentru statu face o esplotatiune de 17—20 millióne de ocale pe anu, si se póte numi unica in tóta Europ'a. Asia d. Craciunu cu totu dreptulu se numesce regeneratoriulu salineloru in Romani'a.

Că compatrioti și frați de sange ai acestui zelosu și activu salinatoru nu potemu trece cu tace-rea a descoperi fratiloru nostri de preste Carpati, ca d. C. Craciunu a fostu condusu la zelulu seu desfasiuratu intru regenerarea salineloru romane mai multu de simpathi'a consangéna, cá romanu transilvanu, din vechi'a familia a Craciunesciloru din Banatu, a carei nume maghiarii dupa datin'a loru l'au prefecutu antaiu in Karatsunu, prin condicele lustrale apoi deveni Karátsoni totu prin ei, dér' sangele nu i se facu apa nici dupa seculi, dupa cum singuru marturisesce. Nascutu in 1809 in Odorheiu, tatalu seu Samuele cá profesor de istori'a universale, fisica, chimia, mineralogia, lu crescu in colegiu de aici si din Aiudu cu multa grigia, de unde absolvandu se aplicà cá cancelistu la tesaurariatulu din Sibiu. Avea inse mare atragere catra sciintiele tehnice, si parintii i castigara locu, ér' elu prin diligitia primii fundatiune in academi'a montana dela Schemnitz, unde studià artea subterana, terminandu tóte studiele cu succesu eminentu din tóte obiectele, ceva raru la astfelu de academia. Dupa absolvare fù primitu la salinele transilvane cá ingineriu minieru totu cu stipendiu de 200 fl. anuali, unde avansà la oficiu de cl. II si la Muresiu Uiór'a de I. cl., servindu 8 ani la acésta salina colosale, unde merità si primii gratificatiuni de trei ori, fiinduca a solidatu tavanele, facundu-si drumu séu poditura, care preservà pe lucratori de periculu ce le amenintia viéti'a si care si astadi sta intactu.

Cá prefectu salinariu in 1852, dupa convorbire personale a principelui Barbu D. Stirbeiu cu Maiestatea Sa imperatulu Franciscu Iosifu I. in Sibiu, primii prin concursu misiunea de a regenera salinele in Romani'a, dupa unu servitiu in Austri'a de 17 ani. In Romani'a primii ordinu a face o ocna moderna sistematica la Slanicu, distr. Prahov'a, dér' elu in zelulu animei de romanu ceru se i se concéda regularea tuturoru ocneloru din Romani'a de dincoce de Milcovu. Elu si facu unu ce armonicu si regulatu nu cu straini, cum facu strainii, cari aducu dupa sine roiori de lipitori, ci formandu din teneri romani si din arestantii tieriei una massa de mineri, cu cari regenerà salinariatulu Romaniei, incatu adi face onóre la salinariatele intregi Europe. Formatau mesteri romani prin zelulu seu de tóte plasele; creatau elevi mineri dandu singuru instructie in dumineci si serbatori si orcandu potu, din tóte studiale principale, pana si de geometri'a subterana si redicarea planuriloru cu desemnu de situatiune, basea tuturoru intreprinderiloru, si acésta fara a pretende spesele statuluiu nici macaru pentru pausiale de scóla si cancelaria,

Acum in etate de 61 ani, cu sanetatea struncinata, dupace abia se restaurà pela bai in an. tr., luà asupra-si a regenera si salin'a dela Tergulu Ocna in Moldavi'a, unde se afla de presentu si cu tóte betranetiele -si continua inca activitatea.

Corpulu legislativu alu Romaniei, fara pecatu, nu va poté ignora atatea merite ale activului si devotatului acestui barbatu, ci cá pe unu romanu cu zelu doveditu va desdauna de cea ce a perdutu in Austri'a, de pensiunea, care d'aici nu i se da, din cauza, ca remanendu in servitiulu Romaniei a facutu acolo concursu salineloru ei. Nu credemu, cá 19 ani de munca rara muncita in Romani'a se nu devina desdemnati si gratificati, cá recunoscintia in slabitiunea betranetieloru, candu nu va mai poté face servitiu statului romanu. Dér' si acésta credemu, ca d. ingineriu m. C. Craciunu, pana candu va spira aur'a vitale, nu va inceta a-si impartii donurile teoriei si pracsei sale, cá sacre depositeorie ale zelului si activitatei romane ardeleni pe altariulu statului romanu, pentru care devotamentele nóstre -si au rezultatele loru pipaite. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Siedinti'a senatului dela 6 Febr. Presiedinti'a dlui Al. C. Plagino presiedinte, inlocuitu prin d. vice-presiedinte Alecsandru Orescu.

D. Desliu adreséza dlui primu ministru o interpelatiune asupra unui memorandum ce dice, ca s'ar fi tramisu la puterile straine.

D. primu ministru declarandu, ca voiesce a raspunde indata, D. Desliu desvoltéza interpelarea sa.

Dupa explicatiunile date de d. primu ministru,

care aréta, ca nu are nici o consciintia de acelu memorandum, nici ca a gasitu cea mai mica urma prin archivele departementului afaceriloru straine despre ecisenti'a unui asemenea actu, se acorda cuventulu dlui interpelatoru, care raspunde si termina, depunendu urmatóri'a motiune de ordine de di motivata:

„In urm'a unor vii afirmari, senatulu, multiimitu de esplicarile date de ministeriu, nu póte de catu se proteste in contra ori carei incriminari aduse tieriei si constitutiunei ce ea si-a datu.

„Tier'a legata strinsu cu tronulu si dinasti'a prin acésta lege fundamentale, menita a ne duce la unu deplinu progresu, nu va lipsi a dá Domnitoriului si in viitoriu totu sprijinulu, esprimandui sincerulu devotamentu si astfelu trece la ordinea dilei.“

Participa la discutiune d. senatoru Veisa, care combate acésta motiune, ca neaventu cuventu de a fi si o sustiene d. Adamake.

Dupa inchiderea discutiunei, se pune la votu prin bile motiunea dlui Desliu si se respinge cu 23 voturi contra a 12, adoptanduse motiunea dlui Veisa, a careia cuprindere este:

„In privinti'a interpelarei facuta de d. senatoru Ioane Desliu, asupra unui pretinsu memorandum, senatulu multiimitu cu esplicatiunile date de ministeriu, trece la ordinea dilei.“ —

In **ISPANIA** trebuie se se aflè o societate secreta de asasini politici, pentrucu acum si in min. Zorilla se desiartara vr'o 3 revolvere, dupa altii 7, inse fara alu nimeri si fara a se prindeatentatorii, cá cei ce omorira pe Prim mai adeunadi. —

In **ITALIA** se primii si legea garantiei drepturiloru papale, si se astépta stramutarea guvernului in Rom'a. La 1-a Martiu ar' fi auspiciuale dieului Marte cele mai fericitórie si mai semnalizatórie pentru gintea romana, care confederata va reesi salvatórea civilizatiunei atacate de barbarismu.

RUSIA. Mari nemultumiri impreunate cu miscari manifestatórie se succedu in Rusi'a. In 1/13 Ian. tiarulu dedese o mésa de gala familiei imperatesci, la care erà invitati demnitarii corónei, si alti mai alesu germani si corpulu diplomaticu. La finea mesei i se aduse tiarului unu telegramu. Tiarulu redica unu toastu, dicundu: „Domniloru! Telegrama ce o primii tocma acum vine dela regele Wilhelm, on. meu unchiu, care mi repórta luarea fortului Mont-Avron, de unde va incepe a bombardu Parisulu. Dloru! Eu redicu pocalulu pentru imperatulu germanu si armat'a prusa!“ Ciocnescu pocalele pe'ntrecute, doi diplomati se codescu. Tiarevics tranti pocalulu de mésa de crepà si luandu pe nevastes'a princes'a Dagmar de Danimarc'a la braci parasu mésa si sal'a. Toti amutira. Tiarulu palidatu se preambila in sal'a de cafea, sér'a nu se primii nime. M. duce princ. de coróna Tiarevics nu esi din casa mai multe dile. Unii dicu, ca fù inchisu la mandatulu tiarului. Multi demnitarii -si dederu biletele. Miscarea in Petruburgu deveni mare. Manifestatiuni din partea studentiloru casunara arestari. Acum se imprestià faim'a, ca intr'o societate secreta se decise mórtea tiarului si prin sorte se destinà unulu, care se faca atentatulu. Ternerulu, pe care cadid sorte se cutrierà, merse la prefectulu de politia si deslarvà totu, dandui si revolverulu destinatu. Junele fù dusu la tiarulu, unde repeti descoperirea. Tiarulu demanda a se tupila totu lucrulu si a aresta pe complici, din cari mai multi fugira. — Altu evenimentu seriosu: La revist'a armatei oficirii din gard'a imper. ei facu tiarului cunoscutu, ca ei suntu gat'a a-si versa sangele, déca tiarulu doresce a merge cu ajutoriu pentru Franci'a. Imperatulu îi mustrà: ca armat'a se n'aiba grigia de cestiuni politice, si in diu'a a dóua se arestara mai multi oficiri. — Burgmaistrulu din Mosc'a cu princ. Czerkavski si tóta municipalitatea tramisera o adresa la imperatulu, cerendu nóue li-

bertati. Imperatulu îi ocaru. — Nobilimea din gubern. Mosc'v'a tramise adresa imperatului, de omagiu pentru tiaru si familia, dér' intréba totu-odata, ca pentru ce si in contra cui se indrépta resbelulu, pentru care se facura pregatiri atatu de colosale. Tóte aceste combinate trebuie se traga atentiunea seriósa a politiciloru. —

Novissimu. Dela Bordeaux 26 Febr. se serie, ca stang'a adunarei nationale protestéza in contra veru carei paci cu cedere de teritoriu. In siedinti'a administratiunei de resbelu s'a decisu, cá administratiunea resbelului se redice in totu casulu o varsatória de tunuri si mitralese. Daun'a de pana acum a Franciei casunata prin resbelu se pretiuesce la 3 1/2 miliarde de franci.

Monachiu (München) 28 Febr. Un'a telegrama a imperatului Wilhelm catra regele din Bavari'a face cuoscutu conditiunile de pace, care ar' fi: Franci'a cede Elsat'i'a fara Belfort si Lotaringi'a germana dimpreuna cu Metiulu si depune 5 miliarde desdaunare de resbelu (?).

Bordeaux 27 Febr. In mediu de nópte intrara 40.000 germani in Parisu. Linistea nu s'a turburatu (ca au intratu la mediulu noptii). Partit'a stanga republicana a adunarei nationale cere votare nominalu asupra conditiuniloru de pace.

Bucuresci 1 Marte. Sesiunea corpuriloru legislative se mai prelungi pana in 28 Martiu. Ar' fi timpulu, cá camerele romane se nu mai pérda timpulu cu certi partidice si cu personalitati, candu natiunea pretende seriositate conscientiósa la activitate pentru ascurarea viitorului intregi natiune, si afurisesce totu spiritulu de partite castice.

Varietati.

— In Blasiu a esitu de sub tipariu: „Fundatiunea fericitului Alecsandru Sterca Siolutiu.“ Cuprinde literele fundationali si testamentulu fundatoriului, insocite de unu scurtu comentariu alu editorului. — 3 cóle 80 mare. Se vinde cu 30 cr. —

— Dunarea a inghetiatu; néu'a a caditu in cantitati grosnice in Galati. —

— Suburbi'a din vale numita, Badalanu, este realminte espusa la inundatiune. —

Nr. 87. 1871.

3-3

Edictu.

An'a Bucsi'a gr. cat. din Sarat'a, districtulu Fagarasiului, carea fiindu casatorita cu Georgiu Balea in anulu 1870, dupa una convietuire de cateva dile l'a parasitu cu necredintia, fara cá se se scie loculu aflarei ei, prin acést'a se provóca, cá in terminu de unu anu si una di dela datulu subsemnatu se se prezenteze inaintea forului matrimoniale subscrisu, ca-ce altcum procesulu divortiale incaminatu in contra-i se va decide si fara de dens'a in intielesulu legiloru si alu canóneloru.

Fagarasiu 9 Febr. 1871.

Forulu matrimoniale gr. cat. de I-a instantia alu vicariatulu Fagarasiu,

Ioane Antonelli m/p,
vicariu foraneu.

Cursurile

la bursa in 28 Febr. 1871 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl.	83	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9	88	„
Augsburg	—	—	122	—	„
Londonu	—	—	124	—	„
Imprumutulu nationalu	—	—	59	30	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	68	30	„
Obligatiunile rurale ungare	—	—	79	75	„
„	„	temesiane	77	25	„
„	„	transilvane	75	—	„
„	„	croato-slav.	83	25	„
Actiunile bancei	—	—	724	—	„
„	„	creditului	253	20	„

Redactoru respundietoriu

IACOBU MURESIANU.

Editiores: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.